

## ONYENCHUÀJÀ KACHASI

Ndi Hibru 7:1-28.

IHEÒMÙMÙ 438

Nke Ndi etiti

**AMAOKWU IBUN'ISI:** “Aha ọzọ di iche adigh kwa n’okpuru elu-igwe, nke enyeworo n’etiti madu, nke anāghagh izoputa ayi nime ya” (Olu-Ndi-ozi 4:12).

Ọ dighị ụzọ ọ bụla enwere ike isi zoputa mmadụ kwado kwa ya ijé Eluigwe ma ọ bughị site na Jisọs Kraist. Chineke kwere Abraham mkwà na site na mkpuru ya ka Ya gaeji gozie mba niile nke uwa. Nke ahụ bụ mkwà na Jisọs gaabịa n’uwa ịbü Onyemgbapụta anyị.

### Mkwà Ahụ Guzosiriike

Mkwa a bụ mkwà dikarịri mkpà -- mkwà nke kachasi mkpà enyeturula mmadụ. Ọ dì nnqo óké mkpà na Chineke ji ìñu iyi mee ka o guzosike. N’hi kwa na O nweghi onye ọ bụla ka Ya ukwu, iji ñụ iyi, O ji onwe-Ya ñụ iyi (Onye díkwa-ri na onye na-adị kwa adị mgbe *nile*), na Ya ga-eme ihe Ya kwere na nkwa, Ndi ụfodụ na-adigide díka ụwa n’onwe ya. Kama uwa ga-agabiga. Ya bụ na ọ bụrụ na Chineke jiri ụwa ñụa iyi, nkwa ahụ gara agabiga kwa, otú ahụ.

Abraham enwebeghi ọkpara ma ọ bụ ada mgbe Chineke kwere nkwa na Jesus ga-abịa site n’usoro ọmụmụ ya -- ma Abraham aburuwori agadi mgbe ahụ. Kama Chineke sịri: “Na n’igozi M’gāgozi gi, n’ime ka aba uba M’gēme kwa ka nkpuru-gi ba uba.” Nke ahụ pütara na agaenwe ọtụtụ mmadụ n’usoro ọmụmụ nke èzínaqlø ya. Otù onye n’agbụrụ ahụ, na mgbe dì n’iru, gaabụ Jisọs. Abraham cheere náatamughi arọ 25 tupu amụọ ọkpara ahụ, ma emesiri okwu Chineke wee mezue.

### Mkwà Dị rị Anyị

Anyị nwere ike bụrụ ndi náenweghi ntachiobi mgbe anaazaghị ekpere anyị n’otù mgbe ahụ; kama ọ bụrụ na anyị mara na ihe anyị náariọ bụ uche Chineke, Ọ naacho ka anyị jigidesie mkwà ahụ ike, ma nwee kwa okwukwe. Ọtụtụ mkwà dì na Baịbul nke metụtara anyị onwe anyị, dì ka: “Onye nábiakutekwam M’gagh-achupu ya ma-oli” (Jòn 6:37). “Biakutenum, unu nile ndi nādǫgbu nání onwe-unu n’olụ, ndi ebowo-kwa-ra ibu di aró, Mu onwem gēme kwa ka unu Zuru ike” (Matiu 11:28). Ọ gaekwenyere anyị, “ebe adoputaworo ayi n’aka ndi-iro ayi, ka ayi nēkpere Ya nātugh egwu, n’obi ọcha na ezi-omume n’iru Ya ubochi-ayi nile” (Luk 1:74, 75); “Ma unu gānata ike, mgbe Mo Nso gābiakwasiori unu” (Olu Ndi Ozi 1:8); “Mu onwem bu JEHOVA Nke nēmeri ka aru di gi nma” (Opupu 15:26). Chineke ekwewo kwa ndị gaemeriemerị mkwà ọtụtụ ugwoqlụ dì ebube: “Onye nēmeri emeri ya ka M’gēkwenye ka o rie nkpuru si n’osisi nke ndu ahu puta, bú nke di na Paradais nke Chineke” (Nkpughe 2:7). “Onye nēmeriri-emeri, agagh-emejọ ya site n’ọnwu nke abụ ahu” (Nkpughe 2:11); “Ya kam gēnye kwa ike ichi mba nile” (Nkpughe 2:26). “... M’gēdekwasị kwa ya aha Chinekem, n’aha obodo Chinekem, bú Jerusalem ọhu, nke si n’elu-igwe ridata site n’ebé Chinekem nq, M’gedekwasị kwa ya aha ọhu nkem” (Nkpughe 3:12); ya na, “Onye nēmeri emeri, ya ka M’gēkweye ka o som nōdu ala n’oche-ezem, dika Mu onwem meri-kwa-ra, we so Nnam nōdu ala n’oche-eze Ya” (Nkpughe 3:21). N’ezie, anyị pürü iso Onyeozi Pöl sị na anyị “anātawo ọtutu mkwà.”

### Ogwugwu Oge

N’oge a anyị bi nime ya olileanya ntakirị bụ ihe dì n’uwa. Ekwuwo na anyị náasị n’oge náagafe, ma ugbu a anyị naasị na oge na agba ọsq. Mkwadobe maka ngwaagha náalá n’iyi nke ukwu (atomic wapon) adjwo ukwu nke mere ná arughịuka, mgbe náadighịjanya mmadụ gaenweike ibibicha onweya. Ọ bu náánị amara Chineke na anyị na enwe udo na nchebe ahụ anyị nwere. Ezi onye Kraist, onye nke jikeere izute Onyenweanyị, nwe olileanya ahụ dì ebube na agaewelikọ ya ná ndụ site n’uwa a mgbe Jisọs bjara. Anyị anaghị echè échichè banyere agha n’uzu agha, banyere ogbunigwe (bombụ) atomic na mbögbe n’efé efé (missiles). Mgbe oge Onyenweanyị ruru ikpọpụ ndị ya, anyị gaewepuga onweanyị site n’óké egwù nke ikpé ahụ. Ya bụ olileanya na ndabere nke mkpuruobi anyị.

## **Ụdị Ụlọikwuu Ahụ**

Mgbe akpogidere JisQS n'obe, O wee si n'onzwu bilie ozq, O lara n'Eluigwe, nke bụ "ezi Ulo-ikwu ahụ." Ya bụ ịbanye "site n'akwa mgbochi." Mkwuwaokwu a náatụaka n'okpukpē nke Ụlọikwuu nke ụmụ Isreal debere. Ekewara ụlọikwuu n'uzo imeulø abụ; otù bụ Ebe NsQ Ahụ ebe eguzobere ebe-ichu-ajà ola-edo nke ihe-nsure-oku na-esi ísi-ütø, ihe-idøba-oriøna ola-edo na table achicha nke iru Chineke. Na-ikewa Ebe NsQ ahụ na Ebe NsQ kachasi Ebe NsQ nile (ma ọ bụ Ebe NsQ Kachasi), enwere ákwà-mgbochi akpara akpa n'otù. Adighị ekwe onye ọ bụla gabigà n'okpuru ya ịba n'Ebe NsQ kachasi Ebe NsQNile ma ọ bughị nánáị onyeisi nchüajà -- nánní otù ugbò n'arø. Ebe ahụ dì nsø nke ukwu mere mmadu nkịtị apughi ịbà na ya. O bụrụ kwa na onyeisi nchüajà n'onwe ya enupụrụ Chineke isi n'uzo ọ bụla, O gaanwuworị ma asị na O banyere n'ebé ahụ. Ebe ahụ ka igbe Ogbugbandu, nke Iwu iri ahụ dì n'ime ya, dì. Mgbe Jisus nwurụ n'eluobe, ákwànkwuchi ahụ (ma ọ bụ ákwà--mgbochi) tiwara site n'elu rue ala, ihenlere ma ọ bụ nkowa na ụzø ịbà n'Ebe NsQ kachasi emegheworo mmadu niile.

N'oge Iwu na Agba Ochie ka enwere ihe ịdqakanánti banyere ndị nchüajà: banyere èzínaulø ha gaesi püta; ụdị ákwà ha gaeyi; ụdị olụ ha gana alụ, na mgbe ha ganaalụ ya. Ndịnchüajà niile gaesite n'agburụ Eròn. N'isi iheómùmụ a, anaewetara anyị JisQS dika Onyeisi Nchüajà anyị, kama O Siteghị n'usoro ọmúmụ Eròn. Emere JisQS "Onye-isì nchu-ajà dika usoro Melkizedek si di."

## **Melkizedek**

N'akwukwø Ndi Hibru isi 7, anyị nwere ntakiri nkowa onye Melkizedek bụ. O biri ndụ na mgbe garaaga n'oge Abraham, bụrụ kwa eze Salem (Jeruselem). Anyị mara na ọ bụ onyeukwu, n'ihi na Abraham nyere Ya otù-uzo-n'uzo-iri. O dì ukwu karịa onye-nchü-ajà ọ bụla sitere n'agburụ Eròn, nke mere na Abraham kwayeere Ya úgwù n'inye ya otùuzon'uzoiri n'ime ihe ọ kwatara n'agha. Melkizedek gozikwara Abraham.

Ebe ọ bụ na Abraham bụ Nna ụmụ Isreal niile tinyekwa ebo Levi, ebe Eròn, ọ bụ ihe agaasi na ụmụ Eròn nyere Melkizedek otùuzon'uzoiri ahụ. Ya mere, ọ bụrụ na JisQS bụ Onyenchenchüajà n'usoro Melkizedek, náabughị otù n'ime ndị sitere n'agburụ Eròn, ọ dì mma karịa ndịnchüajà niile nọ n'okpuru Iwu. O pütarị nnqo nnukwu mgbanwe n'onzodụ ndịnchüajà inwe JisQS karịa otù nime ụmụ Eròn. Anaagbanwe ndịqzo n'onzodụ ha site na mgbe rue na mgbe n'ihi na ha naeme agadi naanwụ kwa, nke mere na nwa-okorobia gaewere ọnodụ ya. Ma ọnodụ Onyenchenchü ajà JisQS naaga n'iru n'iru rue mgbe ebighiebi n'ihi na JisQS naadị ndụ mgbe-ebighiebi.

## **Mgbanwe N'Iwu Ahu**

Onyeozi ahụ gaakwara n'iru náakowa na ọ bụrụ na anyị nwere ọnodụ onyenchenchüajà ọhụ, na anyị gaenweworị Iwu ọhụ. Chineke nyere ụmụ Israel Iwu site n'aka Moses, ka ọ bụrụ ihe gaadị nwa mgbe, rue mgbe JisQS gaabia. Mgbe JisQS ghørø Onyeisi Nchüajà anyị ka mma, anyị chokwara Iwu ka mma O gaachi.

N'ime akükọ nke ihe emere n'Agba Ochie niile, ndị mmadu nọ náele anya ọbịbia nke Mesaia ha. Ndịjamụma niile nwere ihe ha kwuru maka ọbịbia Ya, ihe niile ebu kwara ná amụma maka ọbịbia mbụ Ya ka emezuchara mgbe amụrụ JisQS na Betlehem. Maika kwuputara ya ihe ka arø 700 tupu JisQS abia: "Ma gi onwe-gi, Betlehem Efrata, nke di ntà idì n'etiti usu nile nke nnù abua na ọgu iri nke Juda, n'ime gi ka otù onye gësi putaram ibu onye nāchi n'Israel; Onye ọpupu-ya nile sitere na mgbe ochie, site n'ubochi nile nke mgbe ebigh-ebi gara aga." (Maika 5:2). Mgbe eze Herod jürü ndị odeakwukwø ebe agaamụ JisQS, ha chọputara ihe odide a na Maika wee gwa Herod naaga amụ Ya na Betlehem. Otù ọdị ọtụtụ n'ime ndị Ju ekwerekhi na Ya.

Amụma nke Jekob buru ihe ra ka arø 1,700 na mbụ, ka enyere n'uzo siriike na nghọta ma ọ siri "Nkpa-n'aka eze agaghi esi n'ebe Juda nọ wezuga onwe-ya, Nkpa-n'aka onye nēnye ukpuru agaghi-esi kwa n'etiti ukwu-ya abua wezuga onwe ya, Rue mgbe Shailo gabia; O bu kwa ya gēnwe iñā-nti ndi di iche iche" (Jenesis 49: 10). Shailo pütarị JisQS, O gaesi kwa n'ebø Juda püta. Ma dika Pøl kwuru, ọ dighị ihe ọ bụla enyere n'Iwu banyere ndịnchüajà ịpüta site n'ebø ahụ. Otù a JisQS bụ Onyenchenchüajà n'usoro dì iche, n'usoro Melkizedek.

Gịnị mere anyị jiri chọq ọnqdụ nchụájà ọzọ na Iwu ọzọ? O bürü na ndị mmadụ pürü inwetazu ihe niile ha chọrọ gaakwadobe ha ijé Eluigwe site n'Iwu Moses na ọnqdụ nchụájà nke ụmụ Eron, gịnị mere ejiri wezuga-ya? Enyere Iwu iji gosi ụmummadụ ihe jogburu onweya dí ná mmehie, kama ọ dighị onye azopütara site n'olụ ya onweya pürü ilụ. O sịri “Gi emela ...” Ma ndị ahụ apughị ime ihe ọ bụla karịa ime mmehie, ebe ha bürüj ndị mmehie. Ha apughị idebe Iwu ahụ niile ma ọ bürü na agughị ha ná ndị eziomume site n'okwukwe.

### Nzoputa Site N'okwukwe

Ma enwere ike ịzoputa ụmummadụ site n'okwukwe, dika Abraham dírijị, na ọtụtụ ndịozọ n'Agba Ochie díkwara. “Onye ezi omume nkem gēsite n'okwukwe di ndu.” Ndị eji okwukwe zoputa pürü idebe Iwu ahụ. Onye ọ bụla amuworo site na Chineke, onye ji kwa obi ya niile náachọ ime uche Chineke, matara ihe dí mma na ihe dí njọ. “O buru na onye ọ bulu achọ ime ihe ọ náachọ ọ gāmara ihe ọzízí a bu” (Jọn 7:17).

O bürü na azopütawo gi ị naenwe mmasị ịlaghachiazu na ihe ụtọ nke mmehie soro ndị mmehie náeme ihe ha naeme kwa, ọ dí mma ka ileba zieanya n'ime obi gi ma ị ka kwa nzoputa gi. O bürü na ndị mmehie ka gi mma ịbụ ndị gi na ha naeso karịa ndị ahụ náebi ndụ onye nke Chineke, ịtufuwo ịhun'anya Chineke site n'obi gi. “Ole nkekọ ezi omume na imebi-iwu nēkekọ? Ma-qbụ ọlè nnwekọ ihè na ọchichiri nēnwekọ?” (2 Ndi Körint 6:14). O bürü na ị naejere Onyenweanyị ozi igaghị enwe mmasị n'otù ihe ahụ dika onye náejere ekwensu ozi.

Anụmanụ niile egburu were chụqàjà n'ulqikwu Chineke gosipütara ihe gaeme Jisọs mgbe O bjara. Kwa ụbochị o nwere ụdị àjà anaachụ, àjà ndịozọ ka anaachụ na mgbe edebere ya eleghianya otù ugbò n'arọ. Anaachụ kwa àjà ndịa site na mgbe rue na mgbe. Mgbe Jisọs bjara, O nwụru otù ugbò, náawusị Obara Ya iji kwuọ ụgwọ mgbaputa site ná mmehie niile, nke ahụ wee kwusị ịchụájà niile. Jisọs sịri “O gwusiwō” (Jọn 19:30). Emezuela ụzọ mgbaputa. Otù ugbò ezuworo Ya ịwusị Obara Ya. O dí “Ọcha n'obi, Onye nēnwegh obi ojọ, Onye anēmerugh emeru, Onye ekewapuworo n'etiti ndi nmehie, me kwa Ya ka O di elu kari elu-igwe nile” (Ndi Hibru 7:26). Ndịnchụájà ahụ lụrụqolụ ofùfè n'okpuru Iwu bụ náánị ụmummadụ ndị mehiewororị ha onwe-ha otù mgbe, ewee sachapụ mmehie ha ka ha wee nweeike inyere ndị ọzọ aka. Kama Jisọs emehietụbeghi, O baghi kwa urù ka O wusị ọbara Ya n'ihi mmehie nke Ya. O mere ya n'ihi anyị. N'ihi na Jisọs wusiri ọbara Ya, apurụ ime ka anyị nwere onwe anyị site ná mmehie ma ọ bürü na anyị abjakwute Ya nara kwa ụzọ nzoputa Ya.

### AJUJU DỊ ICHEICHE

1. Ölee otú Chineke si mesie mkwà Ya ike nye Abraham?
2. Ogologo arọ ole ka Abraham cheere mkwà Chineke ka o mezue?
3. Kpoq aha mkwà ụfodụ Chineke kweworo anyị.
4. Gịnị dí n'Ebe Nsọ Ahụ n'ulqikwu ahụ dí n'ụwa?
5. Ölee náánị onye pürü ịbanye n'Ebe Nsọ kachasi Ebe Nsọ niile? Ugbò ole ka ọ pürü ịdị ná abanye ya?
6. Site n'ebo ole ka ndịnchụájà Agba Ochie siri püta?
7. N'usoro onye ka Jisọs jiri ghọq onyenchụájà?
8. Nye amuworo ụfodụ banyere ọbịbịa Jisọs na mbụ.
9. Ölee otú esi azoputa anyị?
10. Ugbò olè ka ọ dí mkpà ka Jisọs nwụq?